

בבא בתרא כח

עניין: חזקת הבתים

גמ' גיטין פח.

חסדא [אמר רבי ירמיהו^ט] דרש מרימר מאי
דכתיב^ט וישקוד ה' על הרעה ויביאה עלינו כי צדיק ה' אלהינו
משום דצדיק ה' אלהינו וישקוד ה' על הרעה ויביאה עלינו אלא
עולא אמר שהקדים שתי שנים^ט לזווגשתם:

להשיב לשאלהם שוב אין לה פותחין אחרים: עולא אמר. היינו נלקה שמייהר להביא הרעה לטוף מ' מאות וממשים דהיינו
ב' שנים קודם ונושנתם דהיא בגימטריא מ' מאות וממשים ושמים ואם שהו עד ונושנתם היה מתקיים בהן כי אבד מאבדון:

קצות החושן חו"מ סי' קמ, ב

בטובה על כפירתו אבל כי אחזקי שוב אין מוסרין אותו לזנועה: (ב) כילד היא החזקה בר"פ חז"ה מסיק
בגמ' טעמא דחזקה נשום דעד חלה שנין מזדבר אינם בשערה טפי לא מזדבר ואכתי לריך טעמא הוי
דזה לאו ריעותא בנה דליח ליה סערה ומשום דטפי לא מזדבר אבל סוף סוף אין לו ראייה והיכי מוליחין
נומרא קנה' בלא ראייה. והנה בחזקת הרמזין ב' חזקה כ' גבי חללה האב שנה והבן שנהים ז"ל יש
מפרשים דוקא בבנו גדול אבל קטן לאו בר מחוייב היה והאב נולדו בר חזקה הוא דכיון דכי מחוייב לאו
בר חזקה כ' הוא איהו נמי לא מחוייב וכן ואין אינו מוחזק בטעם זה דטעמא דחזקה לאו משום חזקה
דידיה בלחוד אלא כיון דהאי עסק רגלים לדבר אלא שחוק שלש אמרי' ליה למחזיק אחוי שטרך ולאחר
שלש כיון דלא מזדבר ביה טפי אחרע ליה האי טענה ואמרי' לא לחנם שחק וקטן נמי לאו בר חזקה
כי' הוא טכ"ל ע"ש. ויגדור מודבריו דטיק טעמא דחזקה משום דשחק רגלים לדבר דמסתמא מכרו לו
אלא לחוק שלש אחרע משום דלמרי' ליה אחוי שטרך ולבחר שלש ללאו רעוה' הוא משום דטפי לא
חזקה לחרי' חזקה מדשחק ודאי מכרו לו וכ"כ ב'ס' תורת מייס ר"פ חזקה ט"ז: ורענ"ד עיקר חזקה
דשלש שנים אינו אלא חקת חכמים משום היקון העולם ללא רגילי להזהר בשטר טפי משלש דאזכר המחזיק
כיון דיושב בתוכו משך שלש שנים ואין עורר עירעור שוב לא יתעורר עוד עירעור ולא מזדבר טפי וימשך
מזה פסיד' דלקוחות לכן ראו חכמים לחקן סיה' נאמן בחזקת שלש שנים והמערער שהאמת אחו יעשה
נמאס תוך שלש ואחר המחאה גם המחזיק יזדבר בשטר ואם אינו מוחה תוך שלש יפסיד המערער. וכן

מהר"ל נצח ישראל פכ"ד

ומה שאמר הכתוב "ונושנתם בארץ",
ואין ראוי שיהיה בטול אל דברי השם
יתברך²³. ועוד, למה הקדים דוקא שתי
שנים, ולא יותר ולא פחות. כי דבר זה
מפני כי שתי שנים הם כמו גבול וסוף של
זמן של "ונושנתם", והגבול בכל דבר
נבדל מן הדבר עצמו, ואינו בחזקו
ובתוקפו בגבול כאשר הוא בעיקר²⁴.
ולפיכך כאשר הגיע אל הגבול, ואין
הישיבה בכוחה, אז גלו²⁵. וכתב "ונושנתם
בארץ", דמשמע שיהיו שם כמנין
"ונושנתם", מאחר ששתי שנים אלו
נחשבים גבול של "ונושנתם", [ו]דבר
שהוא גבול בטל אצל הדבר עצמו. ולפיכך
בטלים אלו ב' שנים אצל עיקר הישיבה,
כאילו ישבו שם "ונושנתם", כי הגבול
נמשך אחר גוף הדבר²⁶. וטעם כי ב' שנים
הם גבול, מפני כי מספר שלש שנים הם
חשובים ביותר, כמו שתמצא כי חזקת
הבתים ג' שנים (כ"ז כח)²⁷, לכך מספר ג'
אינם גבול, רק מספר שתי שנים –
שאינם נחשבים בעצמם ענין חזקה – הם
נחשבים גבול. וכיון שגלו שתי שנים קודם
"ונושנתם", ולא היו שם כל מה שראוי
שיהיו שם, עדיין שם הארץ עליהם אף
בגלותם ממנו, ולכך אין מקויים בהם
"ואבדתם מהרה" (דנ"ט י"א, מ)²⁸. אבל אם
חס ושלום ישבו שם כל זמן שלהם, שוב
לא נקרא ארץ ישראל מקום שלהם, והיה
חס ושלום מקויים בהם "ואבדתם מהרה".

ליקוטי הלכות למוהרנ"ת (ברסלב)

חזקת קרקעות א'

חֲזַקְתָּ הַקְּרָקְעוֹת שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים עַל־פִּי מַה שֶׁכָּתַב רַבְּנּוּ, גֵּרוֹ
יְאִיר, (סִימָן סט), וּמוֹבָא לְעֵיל בְּמַה פְּעָמִים, כִּי
שָׂרְשׁ הַנֶּפֶשׁ בְּעֵשִׂירוֹת, וְעָקַר בְּעֵשִׂירוֹת הֵם הַקְּרָקְעוֹת,
כִּי כָּל מֵינֵי עֵשִׂירוֹת וְאַפְלוּ כֶּסֶף וְזָהָב, הַכֹּל יוֹצֵא מִן
הָאָרֶץ, וְהָאָרֶץ הוּא שָׂרְשׁ כָּל הַנֶּפְשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(בְּרֵאשִׁית א, כד): "תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה", נִמְצָא, כְּשֶׁקוֹנֶה
קֶרֶקַע גִּתְנוֹסֵף לוֹ חַיִּית נֶפֶשׁ, וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ,
וְעַל־כֵּן הַקְּרָקַע אֵין לָהּ חֲזָקָה עַד שֶׁלֶּשֶׁה שָׁנִים, כִּי זֶה
יְדוּעַ, כְּשֶׁנּוֹלָד וְנִתְחַדֵּשׁ לְאָדָם חַיִּית וְנֶפֶשׁ
חַיָּה, אֲזִי הַקְּלָפָה קְדָמָה לְפִירֵי תְּמִיד, וְהַקְּלָפָה מְחַפֵּה
עַל הַפְּרִי וּמְקַטְרֶגֶת, וְאֵינָה מְנַחֵת לְקַבֵּל הַפִּירֵי, עַד
שֶׁמְשַׁבְּרִין אוֹתָהּ, וְזֶה בְּחִינַת שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים הֶרְאִשׁוּנִים,
שֶׁבָּהֶם יֵשׁ כַּח לְהַמְעָרֵר לְעָרְעֵר, וְהֵם בְּבַחֲבִינַת שֶׁלֹּשׁ
שָׁנֵי עָרְלָה, שָׂאזּוּ יֵשׁ כַּח לְהַקְּלָפָה. וְעַל־כֵּן הֵם שֶׁלֹּשׁ
שָׁנִים כְּנֶגֶד שֶׁלֹּשׁ קְלָפוֹת הַטְּמָאוֹת לְגַמְרֵי, וְצָרִיךְ
לְהַמְתִּין אֵלּוּ הַשֶּׁלֶשׁ שָׁנִים, וְאַחֲרֵיכֵן נִתְגַּלָּה הַפִּירֵי,
וַיְכוּלִין לְאַכְלָהּ. וְכֵמוֹ כֵּן לְעֵנִין חֲזַקַת קֶרֶקַע בְּשֶׁלֶשׁ
שָׁנִים הֶרְאִשׁוּנִים, יֵשׁ לָהֶם כַּח לְעָרְעֵר, כִּי כָּל הָעָרְעוּרִים